

GOSPODAR-SKI LIST V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU
Cena inseratom po dogovoru
CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din

Koledar Kmetijske zveze

za prestopno leto 1932 je izšel.

Vsebina:

Koledar od 1. X. 1931 do 31. XII. 1932. — Uradni podatki. — Vse razne pristojbine. — Mere. — Orali in hektari. — Kmetijska zveza v Mariboru. — Jugoslovanska kmetijska zveza v Ljubljani. — Vnovčevanje kmetijskih pridelkov. — Odplačevanje dolgov, tabela in pojasnilo. — Važnost apna za rastline. — Kako se mešajo umetna gnojila. — Glavne naloge kmeta sadjarja. — Naša kmetijska mladina v sadovnjaku. — Navodila iz kletarstva. — Napake in bolezni vin. — Jamstvo pri kupčiji z živino. — Koledar brestosti in razne živinorejske tabele. — Tabele za računanje kubične mere pri raznem lesu. — Inventar in kmetijsko knjigovodstvo z vsemi potrebnimi tabelami. — Razni dobavitelji kmetijskih potrebščin. — 60 strani praznega papirja za zapiske.

Izdelava koledarja.

Koledar je vezan v celoplatno, torej močno dovolj, da bo zdržal za celo leto. Ima predal za denar in svinčnik. Na ovoju ima tudi začrtano mero v decimetru in coli. Tako je koledar letos po vsebini in obliki precej izpopolnjen. Zato se bo še bolj priljubil kakor lansko leto, ko smo ga morali dvakrat tiskati in ga je še zmanjkalo. Letos ga zaradi pomanjkanja denarja ne bomo drugič tiskali, zato je treba koledar takoj naročiti, kdor ga hoče imeti.

Cena koledarju znižana.

Lani je stal koledar 11 Din s poštino in brez svinčnika. Letos stane s poštino vred 10 Din in ima tudi svinčnik.

Kje dobite koledar?

Koledar dobijo, v kolikor ga še niso, vse krajevne Kmetijske zveze. Kdor pa hoče, ga lahko naroči tudi naravnost v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Treba je poslati 10 Din ali v znamkah, nakar ga takoj dočite po pošti.

Tvoj celoletni spremljevalec

je tvoj žepni koledar. Zato mora biti tudi tvoj svetovalec in to je — koledar Kmetijske zveze. Zato, kmetje, vsak ga imej v žepu!

*

V NAŠI DRŽAVI.

Sprememba v naši vladi. Dosedanji finančni minister dr. Djordja Djurič je podal ostavko, ki je bila sprejeta. Djurič pride za poslanika v London. Za novega finančnega ministra je imenovan podgovernor Narodne banke dr. Milorad Djordjevič.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zahteve avstrijskih velenemcev. Avstrijska velenemška stranka, ki tvori z dr. Schobrovim gospodarskim blokom (dr. Schober je zunanji minister) in s krščanskimi socialci parlamentarno večino sedanje dr. Burescheve vlade, je poslala vodstvu krščanskih socialcev spomenico. V spomenici je med drugim izražena zahteva, da se mora krščansko socialna stranka usmeriti v čisto nemško stran po dr. Schobrovem receptu, ki je pristaš združitve Avstrije z Nemčijo in je dal tudi pobudo za pozneje preklicano carinsko zvezo med Nemci in Avstriji. Zahtev velenemcev krščanski socialci ne bodo mogli sprejeti, ker bi jim protifrancosko stališče hudo škodovalo in bi Avstrija v zunanjem svetu še bolj zastonj iskala izdatnejšega posojila nego ga danes. Spor med velenemci in krščanskimi socialci pa bi utegnil povzročiti vladno krizo.

Madžarska se pogaja z Rusijo. Madžarska vlada je sklenila, da vpostavi trgovinsko zvezo s sovjetsko Rusijo, s katero že ni bila 14 let v stikih. Za enkrat bosta zamenjali obe državi blaga za pet milijonov dolarjev.

Romunija bo imela vlado krizo v kratkem. Romunska vlada pod predsedstvom Jorge je poslala na vse voditelje političnih strank, ki so v vladi in v opo-

ziciji, poziv, naj se izjavijo, ako bi bile pripravljene njih stranke in skupine sodelovati pri sestavi vlade, ki bi bila postavljena na načela parlamentarizma. Dosedanja vlada, tako se bere v tem vabilu, je dovršila svojo nalogo in rešila kmeta njegovih dolgov ter te dolgove prevabila na državo in zmanjšala državni proračun od 38 na 25 milijard lejev. Sedaj je prišel čas, ko naj vlada krene s poti političnih osebnosti zopet na kot parlamentarizma. V očigled pravkar navedemu pozivu trdi opozicija, da Jorgova vlada ne more dalje, ker se ne more opirati ne na parlament in ne na narod in bi sploh ne mogla ustvariti v sedanji zbornici delavne večine. Na Romunskem bodo doživeli oster boj med liberalci in kmečko stranko za nadaljnje vodstvo državne politike. Na vlado, pri kateri bi sodelovali kmetijci ali liberalci, ni niti misliti.

Vedno bolj napete razmere v Nemčiji. V Nemčiji se vedno bolj širita stranki Hitlerjevih narodnih socialstov in komunistov, krčijo se pa srednje stranke reda in resnega državnega dela. Od strank reda stoji trdo edinole katoliški centrum. Nemški narod v srcu sicer ni za neprestana vznemirjanja, a v resnici pa se le zateka po večini pod okrilje nemškega fašizma in komunizma v upu da bosta ti dve stranki zrušili republiko in z njo vred pogazili vse, kar je do sledj od prevrata sem tako bridko razočaralo Nemce. Glede presoje razmer v Nemčiji razglasha angleško časopisje, da je edina trdna politična organizacija med Nemci centrum, ki je pa v manjšini in ne more vladati brez podpore drugih strank. Ako se bodo srednje skupine še nadalje držale, ako bodo rušili socialne demokrate komunisti, bo vladna združitev na levo nemogoča in katoliški centrum bo prisiljen, da krene na desno in pritegne proti volji v vlado nemške fašiste. Nemška vlada s podporo fašizma bi ne uživala zaupa v svetu in bi bila opasna za mir radi hujškarji hitlerjevcev.

Italijanski zunanji minister Grandi v Ameriki. Dne 17. novembra je dospel v Wischington italijanski zunanji minister Grandi. Sprejet je bil z velikimi častmi, pa brez občinstva, ker je bil vašingtonski kolodvor daleč na okrog zastražen. Dostop je imelo le 30 časnikarjev in fotografov s posebnimi izkaznicami. Na peronu so bili zbrani ameriški državni tajnik Stimson s soprogo, Hooverjev osebni tajnik, pobočniki vojske in mornarice, uradniki, vojaški poveljniki, osobe italijanskega poslanstva in delegacija italijansko-ameriške

družbe. Pred kolodvorom je bila postavljena častna četa. Grandi se je v policijskem spremstvu odpeljal k Hooverju, potem pa v Stimsonovo vilo. Namen Grandijevega obiska v Washingtonu je ta, da pripravi Ameriko na sodelovanje z Italijo n. b. bodoči razorožitveni konferenci in pa, da bi dobili Italijani kako izdatno dolarsko posojilo. Ameriško časopisje oznanja svetu, da je predpogoj za posojilo Italiji: italijansko-francoski sporazum.

★

Kotnik Zorko:

Vtisi s poučnega potovanja živinorejcev v Avstrijo.

(Dalje.)

Besedo je še prevzel predsednik dež. kult. sveta, ki je razstavljalcem častil na napredku, obenem pa jim predočil težkoče, ki čakajo kmeta. Kajti tudi pred koroškega kmeta stopa kriza in ga tira v čimvečjo zadolženost. Rotil je kmete, da naj se še bolj združijo, kajti le v skupnosti se bodo obvarovali grozečega propada. Pravi, da mu je predobro znano, kolika bremena nosijo danes kmetje. Nobeden ne računa s tem, koliko prenočišč, koliko kosil, večerij da danes kmet brezplačno onim tišočim, ki so brez dela in jela. In vendar je to veliko socialno delo! Med drugim omenja, da so danes taki časi, ko na cesti ne srečate navadno le brezposelnega in eksekutarja. Prosi kmete, da naj vzdržijo, kajti če postane kmet malodušen in začne popuščati, je zapisana propadu vsa država.

Nagrade same se sučejo okrog 15—35 šilingov. Najlepša krava dobi takozvano Ehrenglocke — in ga nosi toliko časa, da je ne spodrine kaka druga, ki je pri prihodnji razstavi spoznana za najlepšo.

Po razstavi smo se podali na vzorno posestvo Mayerhofen. Najprvo smo si ogledali žganjarino. Tu izdelujejo špirit. Razumljivo je, da radi tega porabijo velike množine krompirja. Na posestvu samem se pridelava nad 60 vagonov krompirja, ostanek dokupijo. V hlevu, ki je moderno urejen, pa stoji 200 glav živine. Cevi iz tovarne so pod zemljo napeljavane v hlev in tamkaj spravijo te odpadke (gosta tekočina) v male vagončke ter po tračnicah h koritu in to polivajo po krmil. Živina te ostanke rada poje. — Ogledali smo si tudi pisarno, kjer se vodi rodovnik in druge potrebne knjige za ves okoliš.

Zvečerilo se je in podali smo se peš nazaj v Breže, kjer smo imeli svoja prenočišča.

24. september.

Ta dan smo namenili v to, da se podamo v kraj, po katerem ima marijadvorska pasma svoje ime, to je v Mariahof na Zgornjem Štajerskem. Najeli smo si avto v Brežah in se podali tjakaj. Cena vožnji ni bila pretirana. Od Brež v Mariahof in nazaj v Celovec 52 Din na moža, kar je vsekakor poceni. Saj smo si gredoč lahko ogledali velik del Koroške in nekaj Štajerske.

Tudi v Mariahofu se je vršila razstava živine. Ves potek razstave je bil isti, ko v St. Sal-

vatorju, zato je ne bom podrobneje opisal. Omenim naj le, da smo videli na razstavi kravo, ki da letno nad 7500 kg mleka. Seveda je bil prisojen tej kravi častni zvonec. — Da ni manjkalo godbe na pihala, se razume samo ob sebi.

Ogledali smo si tudi posestvo Mariahof, po katerem ima marijadvorska pasma svoje ime. Zanimivo pa je, da je ta živina prišla v ta kraj le potom živinske kupčije in da je smatrati to živino kot potomstvo goveda bele barve, ki so ga redili svojčas Slovenci. (Glej brošuro: 20 Jahre Verband der Mariahofer Viehzuchtgenossenschaft in Obersteiermark.)

Opoldne nam je priredila zadruga izborno kosilo na svoje stroške.

Ko smo si vse ogledali, smo se podali na pot proti domu. Iz Mariahofa do Celovca smo rabili nekaj nad 2 uri. Ker pa je bilo do odhoda še dovolj časa, smo se z avtobusom peljali do Vrbskega jezera. Mnogo izmed udeležencev ga še namreč ni videlo. Ob 5. uri 25 minut nas je odpeljal vlak iz Celovca proti domu. Vtisi, ki smo jih dobili med ekskurzijo, nam bodo ostali še dolgo v spominu.

Naj bo omenjeno, da nam je šla oblast, kakor tudi drugi ljudje, prijazno na roko. Povsodi so nas lepo sprejeli, za kar jim naj bo na tem mestu izražena pristrčna zahvala.

(Dalje prihodnjič.)

★

Gospodinjski koledar.

Ne le možje gospodarji, tudi naše gospodinjice, žene in dekleta, potrebujejo svoj koledar, ki jim služi celo leto za vse potrebne beležke v gospodinjsvu. Tudi ves pouk o gospodinjsvu mora imeti neko stalno podlago, ki naj jo tvori ravno **Gospodinjski koledar**. Zato je izšel letos prvič in bo doslej izhajal redno.

Vsebina gospodinjskega koledarja.

Koledar.

Poštne pristojbine.

Žena in država.

Žena in združništvo.

Čistote, cvetja in petja v naše domove.

Gospodinjska izobrazba.

Krščanska ženska zveza v Mariboru.

Razvoj gospodinjskega šolstva pri šš. sestrah

Ustanovitev gospodinjsko-nadaljevalne šole.

Seznam gospod.-nadalj. šol od leta 1929—30.

Gospodinjsko-nadaljevalne šole v Mariboru.

Mlekarstvo v kmetem gospodinjsvu.

Tabela: Prodaja mleka.

Tabla: Poizkusna molžnja.

Gospodinja v kuhinji.

Kuhinjski recepti.

Tabela: Poraba jajc.

Tabela: Valjenja

Tabela: Promet z mlinom.

Gospodinja v vrtu.

Tabela sejanja.

Nekoliko besed o pravilnem pranju.

Kako ravnaj z gobami

Prva pomoč v nesreči.

Domača zdravila.

Koledar brejosti.

Koledar prejemkov in izdatkov.

Zapisnik delavcev in plače.

Zapisnik živalskega prirastka.

Prazen papir za beležke, 60 strani.

Kako je bil potreben!

To je bilo prvo, kar smo prejeli kot odgovor od onih gospodinj, ki so ga že videle. Vsa dela, ki jih ima gospodinja v kuhinji, v vrtu, na njivi, v hlevu, pa tudi v sobi in v javnem življenju, obravnava in daje za nje navodila. Razni gospodinjski tečaji, o katerih je v koledarju tudi prvo popolno poročilo za zadnji dve leti, so usposobili toliko vrlih gospodinj, da nujno potrebujejo knjigo, ki jim omogoča njihovo gospodinjsko znanje tudi praktično uveljaviti doma. In za to v popolni meri dobro služi gospodinjski koledar, posebno ker je trpežen, vezan v celo platno.

Kje se dobi?

Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 10 Din s poštnino vred. Poslati je denar ali znamke v pismu naprej. Najbolje pa je, ako razne ženske organizacije koledar kar skupaj naročijo, dobijo tudi popust.

Pletnine in tkanine iz volne

zahtevajo drug način pranja kakor bambaževinaste in lanene.

Predvsem je treba zelo naglo prati in ne sme se blago mencati, temveč samo stiskati in mečkati. Uporabiti je le mlačno vodo in dovoljšno množino. Tako lug kakor zadnja voda za izpiranje mora imeti isto toploto, ne da bi se morda pralo v vročem lugu in izplahnjevalo v mrzli vodi. Roba se nikdar ne namili. Napravi se lug iz mila na ta način, da se drgne kos mila med rokami v vroči vodi. V mrzli vodi se milo ne raztopi. Lug se nato z roko speni, kar je znamenje, da se je milo res raztopilo. Lug se hladi do mlačnosti, ali se mu prilije toliko mlačne (ne mrzle) vode, da je prav.

V mlačnem lugu se mečka roba. Posebno umazana mesta večkrat in temeljito. Izplaknuje se v več vodah, kakor že povedano iste toplote kakor lug. Poslednji vodi doda sa'mijakovca (eno žlico na 10 l vode), ki ima to lastnost, da razrahlja fine volnene nitke.

Volneno blago in posebno še pletenine se nikdar ne ožemajo (ovijajo), temveč stisnejo med rokami. Vrv ali celo plot nista primerna za obešanje jopic in pletenin, ker se blago razvleče in izgubi obliko. Jopice in sploh pletenine je razgrniti na ravno ploskev — mizo ali trato — na podloženo rjuho; večkrat je treba obrniti in naravnati v pravo obliko. Tanka tkanine (robee) in šale je najbolje zaviti v čisto krpo ali rjuho.

Volneno blago se ne sme popolnoma posušiti. Še nekoliko vlažno se zlika z leve strani z ne prevročim likalnikom.

Blago temne barve se ne sme prati v vodi, kjer se je poprej pralo blago svetle barve, ker se primejo fine volnene nitke temnega blaga, ki potem ne izgleda lepo.

Za fine volnene tkanine in pletenine je jako dobro pralno sredstvo »Lux«. Dobi se v trgovinah in ima vsak zavojček natisnjeno uporabno navodilo.

Dobro pralno sredstvo za volneno blago je divji kostanj. Kostanje operi, razreži in pristavi v mrzlo vodo v pokriti posodi k ognju. Ko zavre, pusti pokrito stati ob robu štedilnika, tako, da ravno ne vre. Precejeni ekstrakt

razredči s toplo vodo in v tej topli tekočini namoči in operi volneno blago brez mila ali drugih pralnih sredstev, ker vsebuje divji kostanj neko tvarino »saponin«, ki ima iste lastnosti kakor milo.

Divji kostanj hrani razrezan in posušen v obešenih vrečicah v zračnem suhem prostoru.

Razpokana koža na rokah.

Razpokana koža na rokah zelo skeli, to ve vsak, ki mora v mrzlem vetrovem vremenu zunaj opravljati razna dela z mokrimi rokami, posebno še, če ima občutljivo kožo.

Najlažje se tega obvaruješ, če ne greš z mokrimi rokami na prosto, ampak jih vselej poprej dobro osušiš s krpo. Ker so pa mokre roke pri pranju perila ter svinjske krme neizogibne, si pomagaj z mastnimi mažami, ki zacelijo razpokline.

Po končanem delu si roke dobro osuši s krpo, ne pojdi pa z mokrimi rokami k ognju. Predno pojdeš spat, si roke dobro umij z milom v topli vodi, nato dobro osuši s krpo in natri z mažo.

Za izdelane, razskave roke je jako dobro sredstvo surov goveji loj. Nad gorečo svečo ga malo pogrej in si dobro natri z njimi roke, ki postanejo mehke in razpokline zacelijo.

Drugo dobro sredstvo je glicerinov olje. Tudi pri uporabi tega si roke dobro umij in obriši ter takoj še vlažne roke nadrgni z glicerinom. Ako je koža razpokana, bo par minut precej peklo, pa to nič ne pomeni. Bolečina kmalu neha in drugi dan so roke zdrave in gibljive.

Neka izvrstna maža za razpokano kožo se po izvornem angleškem receptu pripravi iz sledečega: 60 gramov telečje obistne masti, 15 gramov oljčnega olja, 2 g kafre, 60 g govejega mozga in 15 g medu. Na neprehudem ognju se razpusti telečja mast in goveji mozeg, nato se pridene oljčno olje in vse precedi. Skoraj ohlajeni tekočini se pridene med in kafa in vse dobro premeša. Razpokana koža se maže dvakrat na dan. Bajne nobena gospodinja v Angliji ni brez te maže in jo ima stalno v zalogi.

Zelenje zelene (opiha)

ni samo izvrstna začimba za razne jedi, temveč se da kaj koristno uporabiti v kokošereji, ker upliva dobro na nesnost kokošk. Dokler je zelena na vrtu, se obrano zelenje fino seseklano primeša mehki krmi. Na jesen, ko se zelena pospravi v klet, se odtrgajo zun. listi do srčka. Listi se zvežejo v male šopke in posušijo na podstrešju kakor zdravilne rože. Ko zmanjka svežega zelenja opiha, se doda mehki krmi nekoliko v prah zmletega posušenega opihovega zelenja. Brez posebnega truda in brez izdatkov se pospeši nesnost putk, kar je posebno v zimskem času zelo važno.

★

Vprašanja in odgovori.

J. V. v M.

Kdo je dolžen plačati odmeritev pri kupitvi z zemljiščem?

Odgovor:

Navadno tisti, ki kupi. Prodajalec samo tedaj, če je sklenil tak dogovor. Stroški odmeritve bodo najcenejši, ako počakate na dan, ko bo imel zemljemerec še kak drug posel v vašem kraju.

G. J. v P.

Na banovino sem vložil prošnjo za podporo, ker sem šmarnico precepil. Zdaj pa ni nobenega odgovora. Kaj je vzrok?

Odgovor:

Sedež banovine je v Ljubljani. Če bi hoteli mi za vzrok poizvedeti, bi morali vložiti posebno prošnjo, je bolje, če potom občine ponovno prosite za rešitev svoje prošnje.

M. K. v M.

Katere predmete mora znati, kdor hoče napraviti izpit čez 4 razrede gimnazije?

Odgovor:

Oglasiti se morate pri ravnateljstvu dotične gimnazije, kjer mislite delati izpit. Vprašajte pa tudi, koliko bo to stalo?

I. N. v J.

Ali lahko župan sam odredi kuluk, kadar hoče?

Odgovor:

Za občinske ceste odredi občinski odbor ali župan. V vašem slučaju gre za občinsko cesto. Torej je imel prav. Ako mislite, da je preveč od vas zahteval, se pritožite na srezko načelstvu.

J. M. v O.

V domači posojilnici v Štrigovi moram plačati 14% za posojilo. Kje bi dobil cenejše %?

Odgovor:

V času pomanjkanja denarja vam nobena posojilnica ne bo mogla pomagati. Obrnite se na hipotekarno banko. Tam bo morda nekaj ceneje.

B. F. v Sv. B.

Nekemu sem naredil obleko, pa mi je ni plačal. Zadržal sem mu suknjo. Zdaj ga ni od nikoder. Ali lahko suknjo prodam?

Odgovor:

Pišite mu še enkrat priporočeno pismo, če do tega in tega dneva ne pride, boste v smislu dogovora suknjo prodali. Če ga ne bo, pa lahko prodate.

I. K. v J.

Mehanik mi je popravil kolo in dal še razne stvari poleg, česar nisem naročil. Sedaj po enem letu me pa terja za plačilo teh reči.

Odgovor:

Vi bi morali tedaj takoj nazaj dati ali zahtevati, da odstrani tiste odvišne reči. Ako pa ste jih sprejeli, ste pač odobrvali, da jih je vam dodal. Zato ste dolžni plačati.

J. I. v Š.

Čigava je trava ob banovinski cesti? Jo moramo res plačati, če jo kosimo? Saj hodi mo na kuluk!

Odgovor:

Trava na zemljišču, ki še spada k banovinski cesti, je pač banovinska in je cestarjem oddana. Jo je pa tako malo, da zaradi nje ni treba prepira.

Isti:

Preje smo imeli navado, da smo v jeseni vsi skupaj pasli. Sedaj pa imamo nekateri boljše travnike. Ali lahko prepovemo, da ne smejo po naših travnikih pasti?

Odgovor:

Skupna paša na skupnem svetu se ne more prepovedati, je treba svet preje razdeliti v last. Tam, kjer pa imate že vsak svoj svet, pa seveda lahko prepoveste pasti po vašem.

M. V. v B.

Imamo zamotano zadevo glede dedščine.

Odgovor:

Smo pregledali vaš slučaj. Sami si ne boste znali pomagati. Potrebujete, ako želite tožiti, odvetnika, ker so te vrste tožbe najtežje.

L. Š. v G.

Ali smem sam zmetati dimnik ali moram res to pustiti dimnikarju?

Odgovor:

Ker ste popolnoma na samem, lahko zmetate sami. Ako bi vas dimnikar nadlegoval, prijavite slučaj srezkemu načelstvu.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 21. novembra 1931 so pripeljali špeharji 146 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 13 Din, špeh 12 do 14 Din. Kmetje so pripeljali 16 voz krompirja po 1—1.50, 6 čebule po 5—6 (česen 10—16), 26 zelja po 1—2 (ali 0.75 kg), 18 voz sena po 80—85, 5 otave po 65—75, 4 ržene slame po 60—65, 2 detelje po 85. Pšenica 2, rž 1.50, jčmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, fižol 2—2.50, kokoš 25—35, piščanci 25—55, raca 25—35, gos 40—80, puran 35—65, domači zajec 8—25, dvji zajec 20—30, fazan 25. Srnjak 1 kg 10—12, jerebica 12, kljunač 15. Celi orehi 6, luščeni 20—24. Hren 14—16, gobe 1—2, grozdje 6—8, hruške 3—5, jabolka 2—5. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—30. Jajca 125—150, med 14—20. Suhe slive 8—12, surovi kostanj 1—2, pečeni 4—6 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 20. XI. 1931.

Na ta sejem je bilo pripeljanih 196 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad od 36 do 60 Din, 7—9 tednov od 80 do 100 Din, 2—4 mesece stari od 150 do 240 Din, 5—7 mesecev stari od 300 do 400 Din, 8—10 mesecev stari od 450 do 500 Din, 1 leto stari do 600 do 750 Din, 1 kg žive teže od 5 do 6 D, 1 kg mrtve teže od 7 do 10 Din. Prodanih je bilo 98 komadov.

★

Koliko vina se pridelava in popije v Evropi?

Izvoz našega grozdja je znašal do 20. oktobra t. l. glasom statistike 360 vagonov in sicer: v Čehoslovaško 153 vagonov, na Dunaj 137, v Nemčijo 54, na Poljsko 9, v Italijo 4, v Švico 2, v Madžarsko 1 vagon. Tudi doma se je porabilo mnogo svežega grozdja za konzum, trikrat več kakor druga leta.

V Evropi se pridelava povprečno na leto okrog 148,000,000 hektolitrov vina, a popije se ga pa 134,000,000 hl, tako da preostaja okrog 13—14,000,000 hl na leto. Potrošnja vina na glavo prebivalcev pa je zelo različna v posameznih državah, kakor to nazorno kaže naslednja tabela v hektolitrih, oziroma v litrih:

Ime države:	Letna produk.
Francoska	55,000.000
Italija	43,000.000
Španija	23,000.000
Rumunija	6,300.000
Portugalska	5,000.000
Madžarska	4,500.000
Jugoslavija	4,400.000
Grška	2,300.000
Nemčija	1,860.000
Bulgarija	1,400.000
Avstrija	700.000
Švica	500.000
Čehoslovaška	350.000
Anglija	—
Belgija	—
Nizozemska	—
Norveška	—
Švedska	—
Danska	—
Poljska	—

letni konzum: — primanjkljaj

v celoti	na glavo	+ prebitek
57,000.000	144	— 2,000.000
36,000.000	92	+ 7,000.000
17,000.000	80	+ 6,000.000
6,200.000	34	+ 100.000
4,000.000	47	+ 1,000.000
2,600.000	33	+ 1,900.000
2,700.000	21	+ 1,700.000
850.000	27	+ 1,450.000
2,200.000	3.5	— 340.000
1,000.000	22	+ 400.000
1,000.000	15	— 300.000
1,900.000	47	— 1,400.000
600.000	4.5	— 250.000
700.000	1.5	— 700.000
460.000	6	— 460.000
140.000	2	— 140.000
80.000	3	— 80.000
64.000	1	— 64.000
52.000	1.5	— 52.000
28.000	0.1	— 28.000

Študija te tabele je zelo podučna za naš vinski trg in za njegovo bodočnost. Francija pridelala največ vina, pa ga tudi največ spiše, tako da je konzum večji nego produkcija. Če bi se v Jugoslaviji zvišal letni konzum vina samo za 10 l na glavo, bi bilo konec vinske krize. Toda v južnih krajih je konzum žganja (rakije) bolj vpeljan, deloma pa prepevedan, kakor n. pr. mohamedancem. — Francozi in Italijani so trezni ljudje, a zavživajo zmerno in dnevno svojo četrtrinko pri kosilu in večerji.

★

Uradno ugotovljeni izid volitev.

Srez Maribor levi breg:

Čermljenšak	308	59
Gočova	171	39
Jarenina	687	171
Kamnica	703	243
Krčevina	434	322
Košaki	589	352
Maribor	9375	6767
Nova cerkev	667	362
Selnica ob Dravi	815	339
Selnica ob Muri	421	168
Spodnja Sv. Kungota	285	204
Svečina	262	190
Sv. Ana	739	216

Sv. Anton	816	121
Sv. Barbara	584	328
Sv. Benedikt	507	98
Sv. Duh	152	38
Sv. Jakob	702	87
Sv. Jurij ob Pesnici	339	215
Sv. Jurij v Slov. gor.	731	74
Sv. Križ	249	81
Sv. Lenart v Slov. gor.	502	317
Sv. Martin	482	354
Sv. Marjeta ob Pesnici	484	271
Sv. Peter pri Mariboru	383	105
Sv. Rupert v Slov. gor.	250	138
Sv. Trojica v Slov. gor.	386	126
Zgornja Sv. Kungota	332	271
Št. Ilj v Slov. gor.	485	330
Skupaj	22 789	12296

Srez Maribor desni breg:

Činžat	321	157
Črešnjevce	331	177
Dogoše	532	181
Fram	593	157
Laporje	380	109
Lehen	242	142
Limbuš	607	362
Makole	234	27
Pečke	302	40
Pobrežje	1005	608
Podova	276	122
Poljčane	502	236
Rače	320	193
Radvanje	548	366
Ruše	916	749
Slivnica	571	316
Slov. Bistrica	825	414
Spodnja Ložnica	256	55
Spodnja Polskava	433	348
Sv. Marjeta na Drav. p.	304	201
Sv. Martin na Pohorju	430	125
Sv. Lovrenc na Pohorju	570	259
Studenci	1090	883
Studenice	349	126
Tezno	443	350
Tinje	327	127
Zgornja Polskava	336	128
Skupaj	13.860	7520

Srez Celje:

Volišče:	Upravičenci: Glasovalo:	
Celje mesto I	615	491
Celje mesto II	700	547
Celje mesto III	648	510
Celje mesto skupno	1963	1548
Braslovče	769	360
Celje okolica Gaberje	982	499
Celje okolica Breg	555	363
Celje okolica Lava	766	226
Celje okolica skupno	2303	1088
Dobrna	475	205
Dramlje	367	151
Frankolovo	305	78
Gomilsko	237	98
Griže-Zabukovca	555	147
Kalobje	328	44
Marija Reka	111	9
Nova cerkev	508	130
Petrovče	653	293
Polzela	494	168
Sv. Jurij ob južni žel. ok.	954	332
Sv. Jurij ob juž. ž. trg	188	115
Sv. Jurij ob Taboru	460	172
Sv. Lovrenc n. Prožinom	297	79
Sv. Pavel pri Preboldu	553	288
Sv. Peter v Sav. dolini	364	196
Št. Rupert nad Laškim	533	28
Škofja vas	1042	441
Šmartno v Rož. dolini	299	49
Teharje	703	384
Velika Pirešica	654	251
Vojnik	359	218
Vransko	651	200
Zalec	530	360
Skupaj	20921	7432

★

Sv. Križ nad Mariborom. Prav veseli smo bili tu na visokem Kozjaku, ko smo letos v poletju dobili poročilo, da je proračun okrajnega zastopa potrjen in da se bo iz Jelovca naprej nadaljevala zgradba toli potrebne zidane ceste k Sv. Križu. Naše občine so se zbrale pod vodstvom župana g. Žunka iz Jelovca v Kamnici in so prosile okrajni zastop, naj začne z delom. Dobili smo odgovor, da bo okr. zastop zelo rad nadaljeval to delo, da je treba posebnega dovoljenja od kraljeve banske uprave. Potolaženi smo bili, misleč, da bo tako dovoljenje prav kmalu prišlo. Saj so na banski upravi sami uvidevni gospodje, ki vedo pre-dobro, da je naš lepi Kozjak glede dobrih prometnih cest čisto zapuščen. Dregali smo in dregali celo leto, in nazadnje smo zvedeli, da se delo ne sme drugače začeti, kakor če se odobri posojilo, za katero je prosil okrajni zastop za nova dela. Povsod stojijo namreč na edino pravilnem stal'šču, da se taka velika dela ne smejo izvrševati iz doklad na davke ampak se mora za taka dela, ki koristijo tudi poznim rodovom, nejeti posojilo na več let. Okrajni zastop je pod sedanjim načelnikom dr. Juvanom res tudi sklenil najeti tako dolgoročno posojilo in baje je celo Banska hranilnica v Mariboru izjavila, da bi tako posojilo dala. Kakor strela iz jasnega pa nas je zadela novica, da posojilo ni odobreno! Kaj bo sedaj? Ali naj zopet čakamo boljših časov! Nemila usoda! Gospod urednik, povejte nam prijateljski, kam se naj sedaj obrnemo.

Kamnica pri Mariboru. Zelo neljubo poročilo smo dobili. Od vladne strani se je uradno določilo, da se vzdrževanje novourejene ceste, ki pelje iz Maribora mimo Racerdvora, gostilne Lorenčič in skozi vas Kamnico, prevajati po novem na prizadete občine. Cestarja, gramozanje ceste in sploh vsa dela na tej cesti bodo imele odslej na skrbi občine: Krčevina, Rošpoh in Kamnica. Ali bodo te po večini kmečke občine to novo breme zmogle, je pa zelo veliko vprašanje. Okrajni zastop je svoj čas pod vodstvom g. dr. Andreja Vehleta uslišal prošnjo občine Kamnica in je žrtvoval lepe svote za preureditev te važne izletniške ceste v okrajno cesto. Saj služi ta cesta po večini prebivalstvu mesta Maribor, ki največ prispeva k stroškom okrajnih cest. Da bi občine mogle prevzeti vzdrževanje te važne prometne žile, bo šlo težko. Ako bo pa to veliko breme res padlo na hrbet kmečkih okoliških občin, potem pa ne bo druge pomoči, nego da se na črti Maribor—Vrhanova ulica—Racerdvor do gostilne Pavešič v Kamnici prepove voznja z osebnimi in tovornimi avtomobili. Na ta način se bo cesta vsaj nekaj časa vzdržala. Merodajne kroge pa Kamničani prosimo za intervencijo, da se ta cesta vendarle sprejme med okrajne. — Razrešen je županskih poslov dosedanji župan v Kamnici g. Šket. Za novega župana je bil te dni imenovan g. Žoher Ignac, trgovec in bivši detektiv v Mariboru.

★